

TUNNILSSEMJA

22. mai 2008. Túnið í Tinganesi er stúgvandi fult av sandoyggjafólki, sum mótmæla eini tunnilsloysn, har Eysturoyartunnilin verður gjørdur fyrst, og síðani Sandoyartunnilin

Mynd: Álvur Haraldsen

So kom tunnilssemjan

Allir flokkar eru samdir um ein leist fyri, hvussu Eysturoyar- og Sandoyartunnilin skulu gerast. Tað almenna skal næstu 10 árin seta 400 milliónir krónur í eitt alment tunnilsfelag

Á tunnilsferð kring sólarringin

Í mai mánað eru seks ár síðani Bjørt Samuelsen, táverandi landsstýriskvinna í vinnumálum, legði fram ein leist fyri báðar undirsjóvartunlarnar. Í dag staðfestir hon, at aktuelli leisturin er júst tann sami

Jón Brian Hvidtfeldt

Drúgva kjakið um undirsjóvartunlar er fyribils endað við eini breiðari semju millum allar flokkar á lögtingi, umframt uttanflokka-tingmannin Gerhard Lognberg.

Samgongan er kúvend 180 stig í mun til sína upprunaætlan at lata privat figgja, gera og reka Eysturoyartunnilin. Nú verður arbeitt við eini almennari loysn, ið tó letur dynnar á glopp fyri privatum ábyrgdarpeningi, um tað vísir seg at vera ein góð loysn fyri nýggja, almenna tunnilsfelagið.

Bjørt Samuelsen hevur eygleitt gongdina á síðulinjuni. Sum landsstýriskvinna í vinnumálum í CHE-samgonguni stutta tíðarskeiðið frá februar til september 2008 arbeiddi hon eisini við eini tunnilsætlan.

Í seinnu helvt av maj 2008 varð ætlanin somikið liðug, at hon varð lögð fyri landsstýrið.

- Tann leisturin, ið tá varð lagdur fyri dagin, er nærum meinelíkur tí leisti, sum nú aftur liggur á borðinum, sigur Bjørt Samuelsen.

Tá var ætlanin at stovna eitt alment partafelag til at

gera báðar tunlarnar. Fyrst Eysturoyartunnilin og síðani Sandoyartunnilin. Landið skuldi seta 50 milliónir krónur í almenna tunnilsfelagið um árið í 10 ár. Tilsamans 500 milliónir.

- Eftir tí ætlanini skuldi borurin setast í Eysturoyartunnilin í 2009, og í Sandoyartunnilin í 2012. Raðfylgjan var ein avgeandi fortreyt, tí Eystur-oyartunnilin fer jú at kasta pengar av sær, sum so verða brúktar til Sandoyartunnilin, ið neyvan klárar at skapa størri inntøku enn bara sín eigna rakstur, sigur Bjørt Samuelsen.

Rumbul

Lógaruppskotið hjá Bjørt Samuelsen bleiv tó ongantið borið í lögtingið. Fyri fólk inni í samgonguni var tað ein ov stórur biti at svølgja, at Eysturoyartunnilin varð tikin fram um Sandoyartunnilin. Ónøgdin var eisini stór millum sandoyggjafólk, sum møttu fjølment í túnið í Tinganesi fyri at vísa sína ónøgd.

- Ja, eg skilti væl ónøgdina hjá sandoyggjafólki. Tey høvdu jú eina lóg at fyrhalda seg til, sum segði at Sandoyartunnilin skuldi

gerast. Men trupulleikin við tí lógini var bara, at har fylgdi ikki ein króna við. Har var eingin figging aftanfyrri, sigur Bjørt Samuelsen.

CHE-samgongan helt bara í átta mánaðir, áðrenn hon skrædnaði. Tunnilstelvingin gekk sína gongd, heilt yvir í privatu loysnina burturav, sum í fjørheyst tók lívið av bæði landsstýrismanninum í innlendismálum og sjálvum aðalráðnum. Uppskotið spókti tó aftur í fjørsummar, tá Bjørt Samuelsen og Aksel V. Johannesen í felag lögdu fyri tingið uppskot um at stovna alment partafelag at byggja og reka báðar undirsjóvartunlarnar.

Figgingin

Afturi í 2008 varð ætlanin, at landskassin skuldi koma við tilsamans 500 milliónum krónum til almenna tunnilsfelagið, 50 milliónir um árið í 10 ár. Eftir nýggja leistinum skal landskassin seta 400 milliónir krónur í felagið, hetta til 2024. Talan er um pengar, sum longu eru settir av á langtíðar iløguætlanini, og teir koma tí ikki at ávirka aðrar ætlanir.

Enn stendur spurningurin tó opin, hvørt tær 400 milliónirnar eru nóg mik-

ið. Somuleiðis stendur opið, hvørt og í hvønn mun landskassin skal veðhalda fyri teimum lánum, sum almenna tunnilsfelagið skal taka til iløgurnar, ið væntandi gera umleið tvær milliardir krónur tilsamans. Komandi samráðingar við figgingarstovnar fara at vísa, hvat ber til og ikki.

Sjálv heldur Bjørt Samuelsen, við stóði í fyrireikingararbeidnum í Vinnumálaráðnum afturi í 2008, at aktuella loysnin eigur at lata seg gera í praksis.

- Tað sá skilagott út tá, hóast rentustøðið var væl hægri enn tað er í dag. So jú, tað eigur at bera til, serliga tí at Eysturoyartunnilin kemur at geva eina góða inntøku fyri felagið, sigur Bjørt Samuelsen.

Sambært fyrrverandi landsstýriskvinnuni var spurningurin um landskassaveðhald ikki endaliga avgreiddur tá í 2008.

- Nei, so langt komu vit ikki. Alt annað líka eigur tað at gera tað lættari at fáa lán, tá almennu Føroyar standa aftanfyrri. Tørvurin á landskassaveðhaldi verður væl partur av samráðingunum millum felagið og lángev- arar, sigur Bjørt Samuelsen.

Jón Brian Hvidtfeldt

Allir flokkar og uttanflokka á tingi eru vorðnir samdir um ein leist viðvíkjandi Eysturoyar- og Sandoyartunlinum. Semjan ber í sær, at eftir ætlan verður koyrandi ígjøgnum báðar tunlarnar í 2021. Endamálið er at binda føroyska samfelagið meira saman og at stimbra búskaparvøxturin í Føroyum.

Í tíðindaskrivi leygar- kvøldið varð sagt, at við hesari semjuni verða tunlarnir bygdur á ein tryggan hátt figgjarliga fyri samfelagið.

Sambært tíðindaskrivinum er semja er um at:

• Landsstýrið leggur fram uppskot um partafelag fyri Løgtingið. Landið setur íalt 400 mió. kr. í felagið fram til 2024 sambært langtíðarløguætlan landsins

• Landið veitir felagnum ein árigan rakstrarstuðul upp til 10 mió.kr., frá tí at Sandoyartunnilin er tikin í nýtslu

• Felagið kann upptaka ábyrgdarlán, um tað er ein fyrimunur fyri landið, við at útskriva lánsbrøv til verkætlanina

• Um neyðugt, kann landið hækka partapeningin ella veita avmarkaða trygd til felagið fyri at fáa figging til Sandoyartunnilin.

• Fyreikingarnar í sambandi við Sandoyartunnilin halda fram, og tá ið borað er ígjøgnum í Eysturoyartunlinum, verður farið undir at bora Sandoyartunnilin, tó í seinasta lagi í 2018

Semjan er undirskrivað av Kaj Leo H. Johannesen, Jørgen Niclasen, Høgna Hoydal, Aksel V. Johannesen, Jenis av Rana, Poul Michelsen, Kára P. Højgaard og uttanflokka-tingmanninum Gerhards Lognberg

Lógaruppskotið, sum slóðar fyri hesari tunnilsloysnin, var umrøtt á landsstýrisfundi fyrrapartin. Jørgen Niclasen, landsstýrismaður í tunnilmálum, fer í vikuni at leggja lógaruppskotið fyri lögtingið.